

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Орган на Културно-просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Броя
1 лв.

Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза ежесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, 6-й Септември № 29.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Броя
1 лв.

Съдържание:

- I. Партизански подбуди.
- II. Дружественъ животъ.
- III. Механизацията и рационализацията въ съвременното стопанство
- Мирамъ
- IV. По разтурването на Варненската община — Коренякъ.
- V. Затлъстяването — Д-ръ К. Караджовъ.
- VI. Известия отъ Варненския археологически музей.
- VII. Хроника. а) Лига на курорта Варна — Я. Романчукъ.
- б) Тазгодишния износъ на десертно грозде;
- в) 40 годишния юбилей на Антонъ Страшимировъ;
- г) Омнибусъ на релси — Ото Мюллеръ Найдорфъ;
- д) Бургасъ и Варна;
- е) Библиография: Клетва, рзказъ отъ Добринъ Василевъ — Сигма.
- VIII. Обявления.

Партизански подбуди.

Презъ изтеклия месецъ на-
тата община бѣ поставена подъ
ихъра на остри и безогледни
отъ 2000 души учители безъ служба
Излиза, че въ... 1100 души
ново за нашата действи-
телностъ

Тѣзи борби по своя харак-
теръ, непочтено партийно увле-
чение, излъзоха извънъ преде-
литъ на всѣка сериозна обще-
ствена работа и дойдоха да
изтъкнатъ за лишень пжтъ, кж-
де се корени злото въ нашия
политико-общественъ животъ и
да разкриятъ не за пръвъ пжтъ
истинскитъ подбуди отъ които
се ржководятъ разнитъ партии
и партийни водачи при трети-
ране общинскитъ дѣла. Жал-
кото което въ случая не може
да се отмине е и безспорния
фактъ, какво днесъ всредъ на-
шитъ партии и партизани има
такива, които поставяйки лич-
нитъ свои материални изгоди
надъ общинскитъ интереси, то-
ва вършатъ по най безсраменъ
начинъ, обвинявайки се едни
други за деяния, което собстве-
но всички вършатъ.

Въ тѣзи борби и нашето Д-во,
което чрезъ представителитъ си,
трѣбваше да изнесе своитъ раз-
бирания около онова което ста-

ва въ общината не бѣ пощадено.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Ние никога и не сме очаква-

ли, че общината бѣ пощадена.

Дружественъ животъ.

Презъ изтеклия месецъ дружествения животъ бѣше подъ
напрежението на една усиленa дейностъ; предъ видъ настѣп-
валия зимень сезонъ и щекотливитъ въпроси около дѣлата на
Варненската община.

Въ своитъ заседания Настоятелството реши и започна ор-
ганизирането на Традиционната вечеринка, която се устройва
на 1. 1932 г. първия денъ на коледа въ Морското казино.

Свикаха се членоветъ на една организационна среща въ
клубовото помещение, посетена добре, на която говори друже-
ствения секретаръ Георги С. Балабановъ.

Такива срещи сж желателни и за въ бждаще ще се сви-
катъ по-често. Длъжностъ е на всички членове да ги посеща-
ватъ за да бждатъ осветлявани около живота на своето Д-во.

Около въпроситъ свързани съ управлението на нашата
община, общин съветници представители на Дружеството ско-
ро не иматъ случая да представятъ своитъ въпроси, които
са излизали отъ общината. За основа на общината Партизански
подкладки

Презъ месеца бѣ свикано и се състоя събрание на Дам-
ския комитетъ при Дружеството, който въ съгласие съ Настоя-
телството реши и урежда на 6-й того Недѣля Чай съ танци
въ Морското казино 8 часа вечерта.

Прихода е въ полза подпомагане бѣдни варненски дѣца.
Умоляватъ се всички варненски граждани и гражданки,
особенно членкитъ и членове на дружеството да оказватъ
исканата помощ и помощ отъ племствителитъ на коми-
тета съ което ще допринесатъ за успѣшното изна-
сяне на общинското дѣло на което служимъ всички.

Въ сжщото събрание за председателъ на комитета е из-
брана Г-жа Молова.

Дружеството ни участвува въ юбилей на Г-нъ Антонъ
Страшимировъ, нашъ съгражданинъ, чрезъ поднасяне адресъ
отъ членъ на дружеството г. х. Коста Ивановъ.

Презъ месеца постѣпили и събрани въ дружествената
каса отъ членски вноски и посмъртна каса 5462 лв. Або-
наменти на вестника отъ провинцията 725 лв. Благотвори-
теленъ фондъ 687 лв. или всичко 6814 лв. Приети нови
членове 8 души. Изплатени отъ посмъртната каса 3000 лв

Механизацията и рационализацията въ съвременното стопанство.

Днесъ всички политически, еко-
номически и социални въпроси и ком-
бинации сж поставени въ зависи-
мостъ отъ голѣмата свѣтовна еко-
номическа криза. Тя предизвиква
падането на кабинети, грозни стачки
на гладни армии безработни, рево-
люционни смутове въ нѣ ои страни
и ставатъ поводъ за специални за-
конодателства. У насъ почти всинца
сж засѣгнати отъ общата криза:
земледѣлицитъ сж принудени да про-
даватъ свършено ефтино своето
производство и вследствие на това
се явяватъ слаби купувачи на ин-
дустриални стоки. Въ държавнитъ
каси нѣма достатъчно постѣпления

и държавата е принудена да съкра-
тва своя бюджетъ и да уволни
една значителна частъ на не дотамъ
нужния ѝ чиновнически персоналъ,
а на останалия на служба персоналъ
вече втори пжтъ намалява заплатитъ.
Чиновницитъ пакъ отъ своя страна
сж принудени да правятъ крайни
економии въ свѣтитъ разности за да
свържатъ дѣлата края и вследствие
на това сж тѣ сжщо както земе-
дѣлицитъ слаби консуматори на разни
стоки; тѣ купуватъ само най не-
ходимото, а което може, отъ
за неопредѣлено бждаще.
мане достатъчна работа
брики намаляватъ своето

Дамския комитетъ при Д-во „Варнен-
ски Коренякъ“ устройва

„Чай съ танци“

на 6-й декември въ Морското кази-
но. Поканватъ се всички членове да
присѣтствуватъ.

Можно е да се определи границата на затлъстяването. Въпреки това, обаче, направени сж няколко опита за определянето физиологическото тегло на възрастния човек, тъй, което да може да се разсудят за превишаването му и, следователно, за увеличаването на тлъстините въ организма — затлъстяването. Физиологическото тегло на всеки възрастен човек е съразмерно съвръста му: цифрите, представляващи сантиметрите над метрa от неговата ръст, изразяват по единъ тверде приблизителенъ начинъ теглото

на нормалния човѣкъ; напр.: човѣкъ, високъ на ръстѣ отъ 1 метъръ и 75 сантиметра трѣбва да тежи около 75 килограма. По една друга метода, за констатиране нормалното състояние на нѣкого по неговото тегло, служи формулата на Vierordt, споредъ която теглото на нормалния човѣкъ се равнявало на произведението отъ ръста и обиколката на гърдитѣ въ сантиметру дѣлено на 240; напр.: човѣкъ, на когото ръстътъ е 170 см., а обиколката на гърдитѣ 89 сантиметра, трѣбва да има нормално тегло по формулата $\frac{170 \times 89}{240} = 63$ килогр. 041 грама. О-

баче, тая формула, която е толкова удобна и лесноприложима, когато се касае за мъже, и която постепенно се въвежда вече при лѣкарскитѣ прегледи на новобранци въ наборнитѣ комисии и при медицинскитѣ за осигуряване живота рапорти, представлява известна, понѣкога даже сериозна спънка, когато се касае за жена, поради нейнитѣ гърди, понеже тѣ сж често една пречка за точното измѣрване на гърдната обиколка, а, следователно, и причина за рѣшка при горепоказанитѣ смѣтки (Dr Gaborlau) — Другъ начинъ е тоя произнасянето върху способността на младежитѣ за носене труповата тегоба: Трудовата наборна комисия, която си служи съ формулата на Dr Pinier, показваща ясно отношението на теглото къмъ ръста и гърдната обиколка на младежа, който се смѣта за твърде добъръ, ако разликата, наречена коефициентъ, на сбора отъ теглото и гърдната обиколка отъ височината на ръста е около 10; напр.: 175 ръстъ — 175 — 165 = коеф. 10; добъръ ако тая разлика е между 15 и 20; 180 ръстъ — (90 гр. и 180 гр. телло) = 180 — 172 = коеф. 8; ако тя е къмъ 175 ръстъ — (90 гр. шир. + 65 телло) = 172 — 145 коеф. 30. Предвидъ, обаче, на това, че костната и мускулната системи могатъ да растатъ еднакво развитието на тѣлото

между 150 и 175; а третата тия надъ 2.0 кгр. Има случай, когато затлъстелитѣ достигатъ 300 кгр. тѣжестъ, Madol наблюдавалъ единъ мъжъ, чийто тегло достигало 490 килогр. (Д-ръ Ас. Зл.)

Затлъстяването, въ началото, не причинява никакво разстройство; но, следъ време, явявагъ се сериозни разстройства: дихателни, състоящи се въ задъхване, астма, често повтарящи се бронхити, хронически бронхитъ, подуване на лигавицата на носа, а, следователно, и намаление въ обще на дихателната способност на пълнитѣ хора; б) сърдечни проявяващи се чрезъ задухъ, сърдцебиене, повишено налягане на кръвта, което може да предизвика апоплексия (да-мла) и внезапна смъртъ; в) бжбренни, които могатъ да отидатъ до хронически нефритъ; г) чердробни, причиняващи главоболие, безсъница, сърбелъ, екзема, сънливост, лека жълтеница, промѣна на настроение, а по-нататкъ и подагра, захарна болестъ или какво да е друго отъ ония страдания, за които говорихме подробно въ статията си за артритизма. д) Затлъстѣлитѣ хора могатъ, най-после, да представятъ едно на-иаление на интелектуалната си деятелностъ, промѣна въ характера си, постоянна, понѣкога непобедима сънливостъ особено следъ ядене, лице силно зачервено; ходенето, най-малкото мускулно усилие сж за тѣхъ твърде мъчителни.

Въ заключение, ще кажемъ, че затлъстяването създава хора инвалиди, достойни за съжаление, та много върно е мнението за тѣхъ на г. Мусулини, самъ предразположенъ къмъ тая болестъ: „Гнусъ се, казва той, отъ затлъстяването; азъ съмъ немолимъ въ това отношение. Неуважавамъ никакъ ония които позволяватъ отъ затлъстяването, а азъ съмъ претоварватъ съ безплатни дини. Нѣмамъ никаква жалба за тѣхъ. Понѣкога ги събжелявамъ, а другъ пътъ тѣ ме развеселяватъ“.

Въ една последувателна статия ще се каже, че въ лѣчието на тая болестъ, д-ръ Параджевъ

ненца и др.: Д. Г. Узуновъ — мѣдна монета; К. Паркамски — 2 глинени лампички, тоалетни предмети и др. Аджемлеръ. И. Ганчевъ — сребърна монета; Т. Ивановъ — сжщо, мѣдна; Кр. Атанасовъ — сжщо, мѣдна; Ан. Д. Маслевъ — вкаменена челюсть; Ат. Сотировъ — две мѣдни монети; Н. Трънчевъ — сжщо за една мѣдна; Ат. Ив. Яневъ — сжщо; Хр. Георгиевъ — сжщо; Д. Ст. Аяновъ — сжщо: за сребърна; В. Димитровъ — сжщо: Н. Д. Кондаковъ — сжщо: за мѣдна; Я. Д. Качаковъ — сжщо за 2 мѣдни и бронзовъ пръстенъ. Аджидеръ. Мурадъ Мустафовъ — металическо украшение; Добра Янакиева — сребърна монета. Юмъз-бунаръ. Молла Махмутъ Аптуловъ — 4 сребърни и 2 мѣдни монети. Паша-кьой. Ангелъ Стояновъ — бронз. монета. Гебелже. П. Казаровъ — предисторични животински кости. Галата. С. Саматовъ — глинена лампичка и желѣзна дрѣжка отъ гробница. М. Аладъ. Мустафа Мехмедовъ — паметникъ изобразяващъ „баба“ Д. Чифликъ. Ив. Сокачевъ — желѣзна брада и 2 амфори (фрагменти). Б. Пенчевъ — металическо кръстче. С. Нѣвлевъ — металически пауви и грива. Дружеството благодари на дарителитѣ.

Хроника

Дамския комитетъ при Д-ръ Варнен Коренякъ устройва „ЧАЙ СЪ ТАНЦИ“ на 6-й декемврий т. год. въ Морското казино. Поканватъ се всички членове да присъствуватъ.

Лига на курорта.

На 23 X. т. г. въ помѣщението на градската библиотека по покана на инициаторитѣ Панко Василевъ и Г. Димитровъ, които бжбратъ и града, се състоя учредителното събрание на новопроектираното курортно д-во (лига) което ще има да се бжики за повдигане и рекламираше на варненския курортъ. Въ събранието се явиха 21 души видни граждани, заинтересувани било материално било морално отъ развитието на курорта. Председателствуваше нашия общественикъ, бившия кметъ на Варна г. Иванъ Церовъ. Всички тѣ единодушно се съгласиха, че действително има нужда отъ единъ независимъ институтъ (дружество), чиято деятельность да не бжде спъванъ отъ странични партизански влияния или амбиции или пъкъ да бжде тормозена отъ бюрократически формалности, но да се предаде свободо и всецѣло на предначертаната си задача въ интереса на цѣлия градъ. При разискванията се изказа доста ценни мнения отъ страна на разни оратори. Между тия мнения бжбха и такива, които още преди една година бжбха повдигнати въ колонитѣ на нашия вестникъ. Напр. стопанина на курортния домъ г. Д-ръ Шишковъ справедливо забележи, че преди всичко трѣбва да се проучатъ научно отъ специалисти условия на варненския курортъ. Сжщия въпросъ бжбме повдигнали отдавна въ нашия вестникъ и ний като казахме, че трѣбва най-сетне научно да се установи дали Варна може да бжде курортъ (Curogr, zdyojowisko) или само лѣтoviще (Sommerfrische, villegiature, letnisko), защото именно споредъ това трѣбва да се насочватъ системно грижитѣ на общината и на частнитѣ инициативи. Изтъкна се въ събранието тѣй сжщо, че новопроектираното дружество не може да пречи на общината, а напротивъ съ своята деятельность ще я допълни. Следъ дебатитѣ се прочете краткъ проектъ за изработенъ отъ двамата инициатори и се избра шесточленна комисия, която да го прегледа и ако трѣбва да го поправи и да го поднесе за удобрение на следующето учредително събрание.

Забележка отъ редакцията.

Презъ последнитѣ 2 години ний обнародвахме доста статии за варненския курортъ. Въ тѣхъ казахме си мнение до колко и какъ може да се развие нашия курортъ. Нашето мнение до сега бжбше, че Варна може да бжде повече морско климатическо лѣтoviще (Sommerfrische) отколкото истински курортъ. Това го писахме следъ като взехме мнения на нѣкои лѣкари тукъ. Това обаче още не значи, че нѣма нужда отъ едно системно научно проучване. За сега ни рава факта, че самитѣ граждани въ своя собственъ интересъ започватъ самостоятелно да се интересуватъ по-сериозно отъ курорта, а

P. S. Горната статийка бжбше предназначена за обнародване още въ миналия брой на вестника, но по нѣмане на мѣсто трѣбваше да я отложимъ за сегашния брой. Следъ единъ месецъ сж станали голѣми промѣнения, които ний сега обнародваме допълнително. На 13.XI се състоя второ учредително събрание въ помѣщението на градската библиотека, въ което при участието на 18 основателни членове се прие уставътъ въ окончателна редакция. Споредъ този уставъ члената ще има членове основателни, действителни, благодетели и почетни. Дружествентъ годишенъ вносъ ще се определя отъ председателството за всѣки отдѣленъ членъ, споредъ интереса и облагитѣ, каквито лигата може да представля-

Варненски

Археологически музей.

Постжпления презъ м. юлий — септемврий Отъ Варна. В. Пехливанова — две медни монети; Ан. Казакъ — каменина мѣлка и турски наръч отъ чешма; Караджидраковъ — стара икона; С. И. Вълковъ — металически кръстъ; Мичманъ Кутевски — камененъ фрагментъ съ фигури; Ф. Лазаровъ — медна монета; Ив. Стойчевъ — две мѣдни монети; Н. Михайловъ — сжщо; М. Филиповъ — глинено кандило и гърне (фрагментъ); К. Петърсъ — фрагментъ отъ тракийски конникъ, 2 предисторични гър-

Пѣсенъ за Варненското кале.

Какъвъ е поменъ станалу
Въ Чамурлии село гуляму,
Тръгна ми сж тръгна
Въ Варна кале¹⁾ да правятъ.

Отъ сѣка кжша пу чиякъ,
Пу чиякъ и по кула,
Отъ Карчови двама мина.
Двама мина съ две куля.

Карчу и Пенчу двама братя —
Тий горкитѣ баща нѣмаха,
Като сж куля редили
И презъ Бей-Давутъ минали,

И на Варна отишли,
На Варна кале правили,
На Варна кале трупали,
Тѣмъ ми деветъ месеци.

Ходили, назадъ върнали
Съ джепане²⁾ натоварени.
Джепане въ Силистра занели,
Тамъ джепане разтоварили,

Па за Чамурлии тръгна
Край Дунава минали.
Край Дунавъ керванъ пуснали,
Малко лѣбецъ да пудятъ

И уловетъ пупасатъ.
Гулѣмитѣ лѣпъ ядяхъ,
А малкитѣ уловитѣ пасяхъ.
Пенчу на Иванча думаше:

„Хайде да се окжпимъ,
Да се в' водата пуиграемъ“.
Иванчо на Пенчу думаше:
„Съ вода игра не бива“.

Пенчу Иванчу не слуша,
Той влѣзе да се окжпе,
И се в' водата Пенчу изгуби.
Кату село приближили

Всички майки излѣзли
Да си кервана посрещнатъ,
И Пенчува майка излѣзла
И за Пенчу запитала:

Кждей Пенчу? — нѣма гу?
Тогасъ й Карчу отгвори:
„Мале ле стара мале ле,
Пенчу се, мале, удави

Въ тиха бѣла Дунава.

Иванчу скору при керванъ утиди,
И си на Карчу думаше:
„Като ядегъ и пиегъ

И отъ нищо хаберъ нѣмате,
Пенчу се холамъ удави“.
Карчу изъ кервана тичаше,
Тичаше и викаше:

„Който се холамъ наема
Да си Пенчу извади,
Отъ тиха бѣла Дунава
Ще му арижа, арижа

Кулата съ уловитѣ,
Дету ги Пенчу водѣше.
Никой се отъ керванъ не нае,
Смъ Иванчо се наелъ

Пенчу да си извади,
Та си в' Дунава навлѣзълъ,
Че ходи Иванъ, че търси,
Че той си Пенчу намѣри,

Намѣри Пенчу безъ душа,
А чи му Карчу ариза
Кулата съ уловитѣ,
Дѣто ги Пенчу одѣше,

И си Пенчу качиха
На Керчувата кула.
Карчу си улови поведи
И си пѣсенъ запѣя:

Пенчу ле, братецъ, Пенчу ле,

Кату си в' селу приближишъ
Сички майки ще излѣзатъ.
И нашата майка ще излѣзе,

Кату за тебе попита:
Кжде е Пенчу, бре Карчу,
Кждей Пенчу, нѣма гу.“
Тугасъ Карчова майка се трѣшна,

И предъ кервана паднала,
Че е кервана затжпналъ.
Тугасъ нея на кулата турили
И нея въ Чамурлии занели,

И в' единъ гробъ с' Пенчу заровили . . .

В. А. М.

Къмъ пѣсенъта.

Въ тая пѣсенъ става навѣрно думата за селото Чамурна въ провадийската околия, новоселска община. Двамата братя въроятено се спуснали по долината на Камчията, стигнали до с. Дулгер, минали Варненската планина и презъ Чокекъ, Бейджи-оглу и Мимисуфларъ стигнали въ Варна. Отъ Варна следъ деветмесечната работа потеглили съ военни припаси за Силистра, но отъ Силистра върне въ Чамурлии е било само на одного отъ двамата

1) Второто варненско кале е било изградено 1836 год.

2) Военни припаси (барутъ, петрони и пр.)

